HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ואיתקוש שעירי הרגלים לשעירי ראשי חדשים מה שעיר דראש חודש במילתא דקודש מכפרי אף שעירי רגלים במילתא דקודש מכפרי וכי תימא ניכפרו אדראש חדש הא אמרינן [1]אותה אותה נושא עון ואין אחר נושא עון וכי תימא ניכפרו אדיום הכפורים הא אמרי' [2]אחת בשנה א)כפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה אמאי מכפרי אי על שיש בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף האי בר קרבן הוא אי על שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף האי שעיר הנעשה בפנים ויום הכפורים תולה אי על שאין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף האי שעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר על כרחך אינו מכפר אלא על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף: ר' מאיר אומר כל השעירים כפרתן שוה כו': ב)אמר ר' חמא בר ר' חנינא מאי טעמא דר' מאיר אמר קרא שעיר ושעיר הוקשו כל השעירים זה לזה ג)וי"ו מוסיף על ענין ראשון קסלקא דעתך כל חד וחד מחבריה גמר ד)והאמר ר' יוחנן כל התורה כולה למידין למד מלמד חוץ מקדשים שאין למידין למד מלמד הא לא קשיא כולהו מקמא גמרי תינח כל דכתב ביה ושעיר עצרת ויוה"כ דלא כתב ביה ושעיר מנלן אלא ה)אמר ר' יונה אמר קרא [3]אלה תעשו לה' במועדיכ' ו)הוקשו כל המועדי' כולן זה לזה: והא ר"ח לאו מועד הוא איברא ר"ח נמי איקרי מועד כדאמר אביי ז)דאמר אביי תמוז דההיא שתא מלויי מליוהו דכתיב [4]קרא עלי מועד לשבור בחורי אמר רבי יוחנן ומודה ר"מ בשעיר הנעשה בפנים שהוא אינו מכפר כפרתן והן אינן מכפרין כפרתו הוא אינו מכפר כפרתן כפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות הן אינן מכפרין כפרתו אמר קרא אחת בשנה כפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה תניא נמי הכי על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף ועל שאין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף ועל טהור שאכל את הטמא שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים ושעיר הנעשה בחוץ מכפרין דברי ר' מאיר ואילו שעיר הנעשה בפנים ח)שיירה וכפרתן נמי שיירה: היה ר' שמעון אומר שעירי ראשי חדשים מכפרין על טהור שאכל את הטמא כו': בשלמא דראשי חדשים לא מכפרי אדרגלים דאמר קרא עון עון אחד הוא נושא ואינו נושא שני עונות אלא דרגלים ניכפרו אדראשי חדשים אמר קרא אותה אותה נושא עון ואין אחר נושא עון בשלמא דרגלים לא מכפרין אדיום הכפורים דאמר קרא אחת בשנה ט)כפרה זו לא תהא אלא אחת אלא דיום הכפורים ניכפרו אדרגלים אמר קרא אחת י)כפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות והא כי כתיב אחת בשעיר הנעשה בפנים הוא דכתיב אמר קרא [5]מלבד

חטאת

ניכפרו אדיום הכפורים. על כפרת שעיר הנעשה בחוץ שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף: **הא אמרינן.** לקמן אחת בשנה כפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה ואע"ג דהאי בשעיר הפנימי כתיב הא איתקוש להדדי כדאמר במתני' [ג.]: **קס"ד כל חד וחד מחבריה גמר.** של פסח הסמוך לר"ח גמר מר"ח לכפר על הטהור שאכל את הטמא ובר"ח ס"ל לר"מ כר"ש ושל סוכות הסמוך לשל יום הכפורים גמר מדיום הכפורים לשאין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף ושל יום הכפורים משל סוכות לאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף והדר גמרי כולהו כל חד וחד מדסמיך ליה עליונים מתחתונים ותחתונים מעליונים: **למד מן הלמד.** בהיקש קאמר והני כולהו היקשא נינהו: **כולהו.** מר"ח גמר לטהור שאכל את הטמא וראש חדש מינייהו לשאין בה ידיעה כלל וכולהו מדיום הכפורים לאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף וכן הוא מהן לשאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף: **איברא.** באמת: **קרא עלי מועד.** במסכת תענית (דף כט.) תמוז דההיא שתא של שנה השניה ליציאת מצרים שנשתלחו בה מרגלים בעשרים ותשעה בסיון מלויי מליוהו לתמוז לפיכך אירע בו יום חזרת מרגלים בשמונה באב ויבכו העם בלילה ההוא כ) בתשעה באב בכו בכיה של חנם והוקבעה להם בכיה לדורות: **לשבור בחורי.** בחורבן הבית: **וכפרתו שיירה.** שלא הזכיר כאן יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף בכפרה של אלו: ל) ה"ג **אחת לא משמע ליה.** דכי כתיב אחת בשעיר הנעשה בפנים כתיב: **אלא לעולם אחת משמע ליה נמי אחילון דהא איתקוש ושאני הכא דאמר קרא כו'.** הכי פירושא אחת דסיפיה דקרא דממעטינן מינה שאין אחר מכפר כפרתו דסמיך יכפר לבשנה משמע ליה נמי אחיצון דהא בשעיר פנימי כתיב ביה כדכתיב [שמות ל] מדם חטאת הכפורים אחת בשנה יכפר

וחטאת

ואיתקוש שעירי רגלים לשעירי ר"ח. ואם תאמר ה"ל דבר הלמד בג"ש דר"ח מליץ וחוזר ומלמד אדרגלים בהיקש ופלוגתא היא דרב פפא ומר זוטרא באיזהו מקומן (זבחים דף נ.) ואי הוה אמר דפנימי נמי איתקוש בהאי היקשא דמועדות שהוזכר בסדר קרבן מוספין דכתיב מלבד חטאת הכפורים הוה אתי שפיר דהשתא איתקש רגלים לפנימי דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אבל קשה לר"ש בן יהודה ולר"מ דאית להו דרגלים מכפרים אטהור שאכל הטמא היכי ילפינן הא בהיקש מר"ח ר"ח גופיה לא ילפינן ביה הך כפרה אלא מג"ש מליץ וע"ק אי פנימי נמי איתקש בהאי היקשא אמאי איצטריך לרבי יהודה חטאת לה' חטא שאין מכיר בו אלא ה' הא איתקש ר"ח ורגלים לפנימי דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו וליכא לאוקמה בהו אלא באין בה ואין בה וי"ל כיון דלין לאו עבודה היא אלא תכשיט חוזר ומלמד דהא דלמד אינו חוזר ומלמד היינו בעבודה עצמה אבל קשיא לר"מ היכי יליף בר"ח ורגלים אין בה ויש בה מחיצון הא חיצון גופיה לא גמרינן אלא משעיר הפנימי שמכפר על דבר שיש בה ידיעה ותירץ ר"ת בספר הישר דכיון דהך היקשא דמועד הוי היקשא גמור לחיצון ורגלים מר"ח לענין חטא שאין מכיר בו אלא ה' דכתיב ביה בהדיא עבדינן היקשא לכולה מילתא אפילו לדברים דלא גמר אלא בהיקש ממקום אחר וכן מוכח בסוף פרק איזהו מקומן (שם דף נז.):

קס"ד דכל חד וחד מחבריה גמר איני והאמר רבי יוחנן וכו'. השתא לא קשיא עצרת ויום הכפורים מא"ל כדפריך בסמוך משום דכיון דכל חד וחד מחבריה גמר אפילו להן דלא כתב ביה נמי שעיר ושעיר יליף מהן דלעיל הואיל והן דלקמיה כתב ושעיר אבל לקמן פריך שפיר דכיון דכולהו מר"ח גמרי לא מצי למילף עצרת ויום הכפורים דלא כתב בהו ושעיר הואיל ויש הפסק בינם ובין ר"ח:

אלא דרגלים ניכפרו אדר"ח. הא דלא פשיטא ליה דרשה דאותה כמו דרשה דעון משום דר"ש בן יהודה דריש עון ולא דריש אותה וכן צריך לפרש בסמוך גבי דרשה דאחת דפשיטא ליה טפי דרשה דאחת בשנה מדרשה דאחת יכפר:

מ)**מהו** שיקרבו זה בזה. של ר"ח זה בר"ח אחר או של רגל זה ברגל אחר ניחא לכולהו שיקרבו ותימה דבעיא היא בפ"ק דזבחים (דף ו.) אי מכפר עולה אעשה דלאחר הפרשה והשתא אי לא מכפר היאך יקרב הא לא הופרש על טומאה שאירעה בין זה לזה וי"ל דהכא כיון דנאבד נעקר הפרשתו ואחר שהופרש במקומו כיפר על עבירות שהיה לו לזה לכפר וכשיבא ר"ח תחול עליו הפרשה לעבירות שעברו קודם לכן והא דמייתי התם מכבשי עצרת ולא אמרי' כשנשחט הראשון איגלאי מילתא שלא תחול על השני הפרשה עד שעת שחיטה לא דמי כלל לשעיר שאבד דכבשי עצרת על דעת כן הופרשו שישחטו זה אחר זה:

אותה

מסורת הש"ס

א) [לעיל ח:], ב) [לעיל ט:], ג) [יבמות ע. וש"נ], ד) זבחים מט: [תמורה כח:], ה) [ר"ה ד:], ו) [עי' תוס' ע"ז כד. ד"ה ואבני], ז) פסחים עז. תענית כט., ח) בדפו"י הגירסא שיירי וכפרתו, ט) [לעיל ח:], י) [שם], כ) [במדבר יד], ל) [מכאן שייך לע"ב], מ) שייך למתני' לעיל ג:,

תורה אור

1. מַדּוּעַ לֹא אֲכַלְתֶּם אֶת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת אֶת עֲוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְיָ: ויקרא י יז
2. וְהָיְתָה זֹּאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה: ויקרא טז לד
3. אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַייָ בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנִּדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְכֵּיכֶם וּלְשַׁלְמֵיכֶם: במדבר כט לט
4. סִלָּה כָל אַבִּירַי אֲדֹנָי בְּקִרְבִּי קָרָא עָלַי מוֹעֵד לִשְׁבֹּר בַּחוּרָי גַּת דָּרַךְ אֲדֹנָי לִבְתוּלַת בַּת יְהוּדָה: איכה א טו
5. שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם: במדבר כט יא

רבינו חננאל

ובציץ כתיב עון הקדשים ולא עון העדה. ר' מאיר אומר כל השעירים כפרתן שוה על טומאת מקדש וקדשיו מאי טעמא ושעיר וי"ו מוסיף ומקיש זה לזה. ואקשינן השלישי אינו למד מן השני דהנה השני תלמוד הוא. וא"ר יוחנן דאין למדין למד מלמד בקדשים. ופרקינן כולהו משעיר קמא ילפי. ואקשינן והא שעיר יוה"כ ושעיר עצרת דלא כתיב בהן ושעיר. ופריק ר' יונה אלה תעשו לה' במועדיכם הוקשו כל המועדים כולם זה לזה. ור"ח נמי אקרי מועד כדאביי דאמר (אמר) [כו'] קרא עלי מועד לשבור בחורי. וא"ר יוחנן מודה היה ר' מאיר בשעיר של יוה"כ הנעשה בפנים שאינו מכפר כפרתן. מאי טעמא אחת כתיב כפרה אחת הוא מכפר ואינו מכפר שתי כפרות. והן נמי אינן מכפרין כפרתו. מאי טעמא אחת בשנה. כפרה שאין מתכפרת אלא פעם אחת בשנה יוה"כ מכפר. תניא נמי הכי דשעיר הנעשה בפנים אין אחר מכפר כפרתו ולא הוא מכפר כפרת אחרים: **מתני'** היה ר' שמעון אומר שעירי ר"ח מכפרין על טהור שאכל טמא ושל רגלים מכפרין כו'. אמרו לו מהו שיקרבו זה בזה. פי' אם לא נקרבו שעירי הרגלים ברגלים. מהו שיקרבו שעירי הרגלים בר"ח. וכן שעיר ר"ח ברגלים. אמר להם יקרבו. הואיל וכולם באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו: **גמ'** בשלמא דר"ח לא מכפר אדרגלים. עון כתיב בה. עון אחד הוא נושא ואינו נושא שתי עונות. אלא דרגלים אמאי לא מכפרי אדר"ח כו'. ופשוטה היא ואסיקנא אמר קרא

מוסף רש"י

שעיר ושעיר. שעיר הוה מצי למיכתב בכולהו וכתיב ושעיר, וי"ו מוסיף על ענין ראשון להקיש (לעיל ט:). **קרא עלי מועד.** תמוז דשילוח מרגלים מלויי מליוה וכלו ארבעים דידהו בט' באב בפרק בתרא דתענית, והוקבעה להם בו בכיה לדורות, ויום עיבור החדש קרוי מועד (פסחים עז.). **דאמר קרא אחת בשנה.** תרי זימני כתיבי אחת בשנה, וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה מדם חטאת הכפורים אחת בשנה יכפר, ברישיה דקרא סמך אחת לוכפר על קרנותיו ודרשינן מניה וכפר אחת, שאין כאן אלא כפרה אחת ולימד שאינו מכפר כפרה אחרת, ובסיפיה דקרא סמך יכפר לבשנה, דכתיב אחת בשנה יכפר, לומר שאין אחד מכל קרבנות השנה מכפר כפרה זו אלא זה בלבד (לעיל ח:).